

PŘEDMLUVA

Zkoumání různých forem správních činností, označovaných též jako formy správních jednání, formy jednání veřejné správy či prostě správní činnosti, je nalézáním způsobů, jakými veřejná správa vykonává svou působnost prostředky veřejného práva. Pojednání o formách správních činností zaslouženě zaujímá podstatnou část výuky obecné části správního práva, což dokládají starší i současné učebnice správního práva, ale i četné teoretičtější zaměřené práce různých autorů. Pochopení toho, jak jednotlivé druhy správních činností vznikají, jaké mají účinky a zda, případně jakými právními postupy se vůči nim mohou jejich adresáti bránit, je předpokladem pro zkoumání dalších hmotné a procesně právních souvislostí.

Všeobecný nárůst administrativní regulace, k němuž v posledních letech a desetiletích dochází, vede k tomu, že se objevují nové projevy správních činností, které je obtížné řadit do tradičně vytvořených skupin, modifikují se formy klasické a jsou zaváděny činnosti, o kterých se pak vedou spory, jakou mají povahu, zda jsou vůbec postupy správními apod. (o tom svědčí např. v minulosti dlouhou dobu trvající diskuse o postavení autorizovaného inspektora a jím vystaveného certifikátu, změny v judikатурním náhledu na souhlasy stavebního úřadu podle stavebního zákona, sporná právní povaha vládou schvalované systemizace služebních míst, povaha cenových rozhodnutí atd.). Zkušeného čtenáře napadnou i další příklady. Mnoho složitostí bývá vyvoláváno v důsledku transpozice norem evropského práva, které vyšly z institutů známých v některých národních systémech, ovšem jejich zavedení do českého právního řádu bez potřebných souvislostí může zakládat značné aplikační obtíže.

Teorie správního práva by pouze neměla popisovat, jaké instituty správních činností jsou v tom kterém zákoně obsaženy, ale měla by je analyzovat a zobecňovat a měla by nabízet řešení v podobě pokud možno nekomplikovaných postupů, se kterými si efektivně poradí správní praxe a které budou efektivní a co možná nejméně zatěžující i vůči jejich adresátům.

Předkládané číslo časopisu *Acta Universitatis Carolinae Iuridica* je tematicky zaměřeno na vybrané aktuální otázky forem správních činností, včetně dalších souvislostí i v oblasti procesní. Autory článků jsou jak zkušení „matadoři“ oboru správního práva, tak i doktorandi, kteří třeba ještě hledají, co bude stěžejním zájmem jejich další odborné činnosti.

Úvodní článek Josefa Staši obecně vymezuje pojetí a členění forem správní činnosti, a to zejména s přihlédnutím ke změnám, k nimž u nich dochází.

Kateřina Frumarová zaměřuje svůj článek na tradiční administrativně právní téma vnitřních předpisů, rozebírá jejich obecný význam a specifika některých druhů vnitřních předpisů.

Článek Petra Průchy se věnuje legislativnímu vývoji a judikатурnímu odrazu veřejnoprávních souhlasů vydávaných podle stavebního zákona.

Václav Petrmichl provádí ve svém článku detailní rozbor institutu závazných stanovisek jako jedné z forem správní činnosti a typologii správního rozhodování s uplatněním závazných stanovisek.

Jana Balounová řeší ve svém článku, jakými formami správní činnosti dochází v českém právním řádu k omezení vlastnického práva, a zda je legislativní volba konkrétních způsobů omezení racionálním řešením.

Pavel Kopecký si za téma svého článku vzal rozbor správních aktů podmiňujících právní jednání, přičemž ukazuje na rozdíly a průniky veřejného a soukromého práva, které jsou často v pozitivním právu nedostatečně reflektovány.

Koncesi jako typizovanému správnímu aktu a jejím specifikám v různých regulovaných oborech se věnuje článek Gabriely Göttelové.

Můj článek se pokouší provést typologii právních vztahů vznikajících v oblasti státní služby a rozebrat ty základní správní činnosti, které jsou při organizaci státní služby činěny.

Helena Prášková předkládá svým článkem detailní analýzu příkazu vydávaného v řízení o přestupcích, a to především v komparaci s úpravou v trestním řízení.

Článek Jana Malasta je detailním pojednáním o společném řízení v přestupkovém právu zabývajícím se otázkami hmotněprávními (zejména uplatňováním zásady absorpční a zaostřovací) i procesními (podmínkami, za nichž se může konat společné řízení o přestupcích).

Poslední článek, který napsal Pavel Mates, ukazuje na možnosti a výluky z možnosti užití liberace v odpovědnosti za přestupky a na s tím spojené různé postupy veřejné správy.

Jako editor tohoto čísla časopisu prosím čtenáře o shovívavost s tím, že v době, kdy autoři své články dokončovali, byly v důsledku nouzového stavu uzavřeny veřejné knihovny, a tak nelze vyloučit, že mohl uniknout i některý literární pramen, ke kterému takto neměli přístup.

Na závěr předmluvy mi dovolu, a to i jménem autorů, kteří do tohoto časopisu přispěli, vzpomenout na dlouholetou členku katedry správního práva a správní vědy Právnické fakulty Univerzity Karlovy a kamarádku JUDr. Ivanu Millerovou, Ph.D., která nás letos 12. února předčasně opustila.

Martin Kopecký
doi: 10.14712/23366478.2020.7